

3.

Tussenrapportage 2026-1

3.1 Programma's

Programma 1 Opgave Leefbaarheid

1.1 Ontwikkelingen

1.1.1 Integraal wijkgericht werken

Wij hebben het wijkgericht werken binnen de verschillende domeinen samengevoegd en gaan nu integraal wijkgericht werken. We willen aan de voorkant zaken signaleren, sturen op zelfredzaam zijn en het nemen van eigenaarschap voor actuele vraagstukken. Op wijkniveau wordt een wijkplan opgesteld waarin een duidelijke visie op de wijk en een meerjarig uitvoeringsprogramma is opgenomen.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	In samenwerking met inwoners en partners starten we met het opstellen van een wijkplan per wijk		
2	Het wijkplan heeft een duidelijke wijkvisie en bevat een meerjarig uitvoeringsplan		
3	In het uitvoeringsplan zijn thema's en actualiteiten opgenomen die onder de aandacht zijn en uitgevoerd worden		
4	Het wijk- en uitvoeringsplan betreft zowel sociale als fysieke aspecten		
5	De wijkregisseur positioneren als spil in de buurt en wijk		

1. t/m 4. wijkplannen: Het wijkplan staat geparkeerd om eerst het beleid wijkgericht werken vast te stellen. Het wijkplan is een van de instrumenten die we willen gaan inzetten om de leefbaarheid te verbeteren, de sociale cohesie te versterken en de mate van eigenaarschap te vergroten. Het wijkplan geeft een duidelijk beeld van de wijk, de gemeenschapskracht, voorzieningen en de actualiteiten. Het wijkplan wordt in een uitvoeringsprogramma vertaald naar concrete acties.

5. wijkregisseur: Door verminderde formatie in 2025 en daarnaast langdurig ziekte is er tijdelijk geen wijkregisseur aanwezig geweest. Vanaf 1 april is er weer een wijkregisseur aanwezig. Zij gaat een sterk netwerk opbouwen met inwoners, partners en verenigingen in de wijk. De wijkregisseur positioneert zich als spil in de wijk, die met een helicopterview het totaaloverzicht in beeld heeft.

1.1.2 Samen sterk in uw buurt

We zijn vooral in contact met inwoners tijdens de maandelijkse wijkmomenten, in de wijkvoorzieningen of tijdens aanwezigheid in de buurt en wijk. Het is voor inwoners duidelijk welke voorzieningen er in de wijk zijn, wanneer deze beschikbaar zijn en hoe zij hieraan zelf kunnen bijdragen. De maandelijkse wijkmomenten zijn themagericht en passend bij de wijk.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Het maandelijks wijkmoment inrichten naar thema's die opgesteld zijn in het uitvoeringsplan van het wijkplan		
2	Er is eenduidige informatie en communicatie over de voorzieningen en de beschikbaarheid		

Zoals hiervoor bij paragraaf 1.1.1. is aangegeven is er inmiddels wijkregisseur die wijkmomenten gaat organiseren. De thema's van de wijkmomenten passen bij de actualiteiten in de wijk of hebben een informatief karakter m.b.t vraagstukken die actueel zijn binnen de gemeentelijke organisatie.

1.1.3 Meerjarig duurzame inrichting van de openbare ruimte

Het is een lang gekoesterde wens om meer in controle te zijn voor de lange termijn inrichting van de openbare ruimte. We maken keuzes over de gewenste inrichting van de openbare ruimte in het DIOR (Duurzame Inrichting Openbare Ruimte) door het gewenste kwaliteitsniveau (opnieuw) vast te stellen. Dit vertaalt zich in investeringen die nodig zijn om te voldoen aan de gewenste kwaliteit. We geven sowieso invulling aan duurzaamheid. Daarnaast geeft het LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte) invulling aan de eisen en wensen die wij voor onze openbare ruimte stellen aan derden. Tot slot maken we werk van het op orde krijgen van werkprocessen, beheersystemen en kwaliteitsniveaus.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Het DIOR is in Q1 2025 beleidsmatig vastgesteld. In het kader van bezuinigingen en ombuigingen start de implementatie in 2027		
2	Koppelkansen met betrekking tot klimaatadaptatie en circulair hergebruik materialen worden benut. Voorbeelden hiervan zijn: Beethovenlaan en Namer e.o		
3	Voor de koppelkansen met betrekking tot de energietransitie zijn wij in overleg met Enexis		

3. We hebben in 2025 een intentieovereenkomst met Enexis ondertekend en zijn in 2026 gestart met de onderhandeling voor het opstellen van een nadere overeenkomst. In de overeenkomst worden onder andere afspraken gemaakt over koppelingkansen. Het vergt een onderhandeling met Enexis om te bezien of we koppelingkansen kunnen realiseren en waar de kosten vallen. Bij voorkeur zouden we ook de transformatorstations, die Enexis gaat plaatsen, groen inpassen. In totaal is € 30.000 per jaar beschikbaar voor ondersteuning en realisatie. Het is afhankelijk van het onderhandelingsresultaat of dit voldoende is voor uitvoering conform wensen en afspraken.

1.1.4 Duurzame koppelkansen bij projecten in 2025

Met het DIOR is de (integrale) inhoud van het onderhoud en de vervangingsprojecten in de openbare ruimte geborgd. Tot die tijd is aandacht gevraagd voor de projecten op de kortere termijn. De behoefte bestaat om verschillende doelstellingen meer in samenhang te benaderen en daarbij bij elk project een afweging te maken tussen potentiële koppelkansen. Dit krijgt vorm door vanuit een uniform format te werken waarin de werkvoorraad van projecten is weergegeven inclusief de koppelkansen vanuit de verschillende thema's. Met dit overzicht worden vanzelfsprekend de beleidsambities van Duurzaamheid in de openbare ruimte geborgd.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	De koppelkansen met klimaatadaptatie en het circulair hergebruik van materialen worden integraal meegenomen in de rehabilitatieprojecten. Tevens kijken wij ook naar de plannen voor energietransitie in het stedelijk gebied. Waarbij steeds duidelijk wordt welke maatregelen Enexis moet gaan nemen.		

1. Via ons Omgevingsprogramma Groen nemen we klimaatadaptatie mee bij projecten in de Openbare Ruimte. Groencompensatie meenemen in de netverzwaringprojecten is één van de punten die we meenemen in de onderhandelingen met Enexis die we in het voorgaande punt 1.1.3 hebben toegelicht.

1.1.5 Veiligheid in de openbare ruimte

De focus van veiligheid bij het programma Leefbaarheid ligt op buiten; de openbare ruimte. Daarbij zijn enkele aspecten het meest relevant voor de veiligheid in de openbare ruimte van de gemeente. Hierop wordt beleidsmatig de focus gelegd, naast de vele operationele werkzaamheden die van toepassing zijn voor het borgen van veiligheid. Het betreft veiligheidsbeleving, jeugd en veilige fysieke inrichting

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Beleidsmatige prioriteiten evalueren en uitvoeren		
2	Veiligheidsknelpunten in de gemeente identificeren		
3	Kwetsbare doelgroepen identificeren		

1. Er wordt een nieuw focusblad 2026 opgesteld waarin de beleidsmatige prioriteiten voor 2026 opnieuw worden bepaald.

1.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Straatreiniging Naar verwachting zullen de activiteiten die vallen onder deze subsidie in 2026 uitgevoerd worden. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	45.000	N	0	-	0	-	0	-
Straatreiniging In 2025 zijn we gestart met een aantal projecten uit het programmaplan Duurzaamheid op het gebied van circulariteit, namelijk: - Afvalscheiding gemeentewerf en wijkgebouw De Schelf - Afvalscheiding en educatie Dongemond College (samenwerking met de gemeente Drimmelen) - Circulair AmbachtsNetwerk De Meerwaarde (Samenwerking met de gemeente Oosterhout en MidZuid) Voorbereiding van deze projecten en duidelijkheid wat betreft de vergoeding die wij hiervoor zouden ontvangen heeft langer geduurd dan verwacht. Daardoor is er pas laat in het jaar gestart met de projecten. De daadwerkelijke oplevering en bekostiging van de projecten valt in 2026. Het gereserveerde budget wordt bekostigd vanuit de SUP-vergoeding welke wij jaarlijks ontvangen vanuit de verpakkende industrie. Het is lang onduidelijk gebleven of en wanneer wij deze vergoeding zouden ontvangen. Er is besloten om de projecten pas te starten op het moment dat er duidelijkheid was over de te ontvangen vergoeding. Dit was uiteindelijk pas in oktober 2025, met als gevolg dat	40.000	N	10.000	V	10.000	V	10.000	V

alle circulaire projecten niet in 2025 uitgevoerd zijn, maar doorgeschoven worden naar 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.								
Verkeerszaken We hebben een projectleider A27 nodig zolang er aan de A27 wordt gewerkt. Dat is ook in 2026 het geval. In de begroting was het benodigde bedrag niet opgenomen. Dit wordt middels deze tussenrapportage gecorrigeerd. Dit wordt gedekt uit de VAR.	138.000	N	0	-	0	-	0	-
Waterwegen/vaarwegen Het verkeersbesluit en de daarop ingediende zienswijzen hebben niet tot werkzaamheden in 2025 geleid. De planning is dat het bebodingsplan in 2026-Q2 alsnog wordt uitgevoerd. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	46.000	N	0	-	0	-	0	-
Waterwegen/vaarwegen Omdat het beheerplan baggeren niet meer in 2025 kon worden opgesteld, is de verwachting dat dit alsnog in 2026 gedaan wordt. De kosten voor het uitvoeren van het onderzoek vallen hoger uit dan geraamd ten tijde van het opstellen van de begroting. Dit komt door de noodzaak tot het inhuren van externe begeleiding in verband met een tekort aan capaciteit en door de het uitbreiden van het onderzoek. Het uitbreiden van het onderzoek leidt mogelijk tot het verkrijgen van een bijdrage van het rijk. Een deel van dit gevraagde budget van € 118.000,-, namelijk € 30.000,-, is onderdeel van de budgetoverheveling van 2025.	118.000	N	0	-	0	-	0	-
Plantsoenen en parken Door wisseling van projectleider was het niet mogelijk om de geplande projecten binnen de gestelde termijn te realiseren. Beoogd wordt om dit alsnog in 2026 te realiseren. In deze post is een budgetoverheveling van € 108.000 voor het Kerkplein Raamsdonk. De uitvoering is reeds in gang gezet.	160.000	N	0	-	0	-	0	-
Plantsoenen en parken Afrondingsfase BGT en data groen op orde brengen.	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Plantsoenen en parken Vooralsnog ontbreekt een duidelijke visie op plantsoenen en parken. In 2026 wordt hier invulling aan gegeven. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	30.000	N	0	-	0	-	0	-
Ecopark (natuurpark de Donge) Vanuit de raad besluit van begin maart 2026 is besloten om het inrichtingsplan Natuurpark de Donge in concept vast te stellen. Kosten van € 145.259 dienen gedekt te worden uit de VAR en alvast verwerkt te worden in de Turap 2026-1.	145.000	N	0	-	0	-	0	-
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hooipolder Budgettair opgenomen vanuit de overheveling via de balans 2025 naar 2026. Na gemaakte kosten wordt het restant van de bijdragen ingezet ter dekking van de investeringen die in 2026 gemaakt worden (mogelijk nog deel doorloop in 2027).	4.365.000	N	0	-	0	-	0	-
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hooipolder Budgettair opgenomen vanuit de overheveling via de balans 2025 naar 2026. Na gemaakte kosten wordt het restant van de bijdragen ingezet ter dekking van de investeringen die in 2026 gemaakt worden (mogelijk nog deel doorloop in 2027).	99.000	V	0	-	0	-	0	-
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hooipolder Budgettair opgenomen vanuit de overheveling via de balans 2025 naar 2026. Na gemaakte kosten wordt het restant van de bijdragen ingezet ter dekking van de	221.000	V	0	-	0	-	0	-

investeringen die in 2026 gemaakt worden (mogelijk nog deel doorloop in 2027).								
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hoopolder Budgettair opgenomen vanuit de overheveling via de balans 2025 naar 2026. Na gemaakte kosten wordt het restant van de bijdragen ingezet ter dekking van de investeringen die in 2026 gemaakt worden (mogelijk nog deel doorloop in 2027).	3.950.000	V	0	-	0	-	0	-
A27 Maatregelen / Omgevingsvisie Hoopolder Budgettair opgenomen vanuit de overheveling via de balans 2025 naar 2026. Na gemaakte kosten wordt het restant van de bijdragen ingezet ter dekking van de investeringen die in 2026 gemaakt worden (mogelijk nog deel doorloop in 2027).	96.000	V	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) Inhuurkosten programmteam powerport; deze kosten worden gedekt en verreket met de regio Powerport tot en met juni 2026. Voor juli 2026 en verder wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het rijk, de provincie, het waterschap en de powerportgemeenten.	127.000	N	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) Restantbedrag vanuit 2025 / te verrekenen.	48.000	N	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) Interne personeelskosten programmteam powerport; deze kosten worden gedekt en verreket met de regio Powerport tot en met juni 2026. Voor juli 2026 en verder wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten met het rijk, de provincie, het waterschap en de powerportgemeenten.	284.000	N	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) Onderdeel van de afspraken binnen de Ontwerptafel Powerport is het verrekenen van de historische proceskosten.	95.000	N	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) Voor 2026 spreken we met de Ontwerptafel Powerport af dat de Geertruidenbergse bijdrage maximaal 100.000 euro is.	100.000	N	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) Dit werkbudget van team powerport wordt gedekt uit de afspraken met de Ontwerptafel. Dit staat los van de leefbaarheids gelden.	85.000	N	0	-	0	-	0	-
Uitvoeringskosten Powerport (buiten HVP) We ontvangen dit bedrag vanuit het Rijk en de Provincie ter compensatie van de proces- en personeelskosten Powerport tot en met juni 2026. Dit is nadrukkelijk een apart bedrag, geen onderdeel van de leefbaarheids gelden.	739.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 1 Leefbaarheid Vanuit de raad besluit van begin maart 2026 is besloten om het inrichtingsplan Natuurpark de Donge in concept vast te stellen. Kosten van € 145.259 dienen gedekt te worden uit de VAR en alvast verwerkt te worden in de Turap 2026-1.	145.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 1 Leefbaarheid I.v.m. doorlopen werkzaamheden A27 in 2026 dienen de kosten voor de projectleider A27 ook in 2026 opgenomen te worden, gedekt vanuit de VAR.	138.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	499.000	N	10.000	V	10.000	V	10.000	V
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	82.000	N	26.000	N	26.000	N	26.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties	581.000	N	16.000	N	16.000	N	16.000	N

1.3 Investeringen

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 1 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Toelichting - Besluit
24 Aanpassen wegvak Heemraadsingel	331.000	1.069.000	1.400.000	Reden voor de afwijking is dat de eerdere inschatting van kosten gebaseerd was op kentallen. Inmiddels hebben we een bestek raming welke en we een veel beter beeld hebben van de te verwachte kosten. Verschillende onvoorziene omstandigheden zijn zichtbaar geworden maar vooral was de eerdere raming te optimistisch. Dit is nu verwerkt in de nieuwe raming. Besluit: Het investeringsbudget: '24 Aanpassen wegvak Heemraadsingel' te verhogen met € 1.069.000.
24 Aanpassen wegvak Luiten Ambachtstraat	488.000	618.000	1.106.000	Reden voor de afwijking is dat de eerdere inschatting van kosten gebaseerd was op kentallen. Inmiddels hebben we een bestek raming welke en we een veel beter beeld hebben van de te verwachte kosten. Verschillende onvoorziene omstandigheden zijn zichtbaar geworden maar vooral was de eerdere raming te optimistisch. Dit is nu verwerkt in de nieuwe raming. Besluit: Het investeringsbudget: '24 Aanpassen wegvak Luiten Ambachtstraat' te verhogen met € 618.000.
24 Aanpassen wegvak Kerklaan	420.000	1.017.000	1.437.000	Reden voor de afwijking is dat de eerdere inschatting van kosten gebaseerd was op kentallen. Inmiddels hebben we een bestek raming welke en we een veel beter beeld hebben van de te verwachte kosten. Verschillende onvoorziene omstandigheden zijn zichtbaar geworden maar vooral was de eerdere raming te optimistisch. Dit is nu verwerkt in de nieuwe raming. Besluit: Het investeringsbudget: '24 Aanpassen wegvak Kerklaan' te verhogen met € 1.017.000.
26 Opzet strooiermachine SYNTOS 08	17.000	45.000	62.000	De raming van de aanschafkosten die is opgenomen in de begroting is niet reëel. Hierdoor vallen de werkelijke kosten hoger uit dan het oorspronkelijk begrote bedrag. Besluit: Het investeringsbudget: '26 Opzet strooiermachine SYNTOS 08' te verhogen met € 45.000.

Programma 2 Opgave Duurzaamheid

2.1 Ontwikkelingen

In 2023 stelde de raad het duurzaamheidsprogramma 2023–2027 vast, met als doel een duurzaam, fossielvrij en klimaatbestendig Geertruidenberg in 2050. Hiervoor werd ingezet op € 350.000 per jaar en groei naar 7,5 fte.

Door latere bezuinigingen is het uitvoeringsbudget met circa 50% verlaagd en de formatie met 40% afgenomen. De capaciteit is daarmee beperkt tot het uitvoeren van het hoognodige. Hoewel veel doelen op groen staan, is het met deze inzet niet realistisch om de 2050-ambitie uit het Klimaatakkoord te behalen.

Via de CDOKE-regeling ontvangt de gemeente in 2026 inmiddels € 759.000 (inclusief een herverdeling van overgebleven middelen) en vanaf 2027 € 746.000 per jaar, met bestedingsvrijheid. Door deze middelen doelgericht in te zetten op het duurzaamheidsprogramma kan versnelling worden gerealiseerd. Voorgesteld wordt deze middelen hiervoor in te zetten, conform eerdere raadsuitspraken.

2.1.1 Energietransitie

De energietransitie bestaat op hoofdlijnen uit vier onderdelen: de omschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen, het verminderen van onze energiebehoefte, waar mogelijk van van het gas af gaan en het op orde krijgen van de energie infrastructuur. Dit zijn grote uitdagingen en hier zetten we stevig op in. Per onderdeel verschilt de aanpak, maar uiteindelijk willen we een robuust energiesysteem inrichten waarbij inwoners en bedrijven zoveel mogelijk worden ontlast en zelfvoorzienend zijn. Vanuit de regionale samenwerking in Powerport Moerdijk werken we samen met Moerdijk en Drimmelen aan de energie-infrastructuur van de toekomst.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Verder werken aan herijking Transitievisie Warmte		
2	Continuering Energiecoaches voor gratis energieadvies aan huis		
3	Verstrekken van subsidies en regelingen voor verduurzaming		
4	Stapsgewijs invulling geven aan transitie energienet en netcongestie en hierover ook afspraken vastleggen met Enexis		
5	Inpassen van energietransitie in Amergebied		
6	Inspelen op grote regionale ontwikkelingen		
7	Samenwerking met Powerport Moerdijk gemeenten		

4. We hebben budget nodig om ondersteuning in te huren voor de contractonderhandelingen met Enexis. Zie hiervoor ook punt 1.1.3.

2.1.2 Duurzame mobiliteit

Om te komen tot een fossielvrije gemeente moeten we werken naar andere manieren van vervoer. Duurzame mobiliteit die kansrijk is binnen de gemeente Geertruidenberg knippen we in eerste instantie op in twee onderdelen: deelmobiliteit en de fietsinfrastructuur. Bij de fietsinfrastructuur kijken we naar de kansen voor het verbeteren van de bestaande netwerken of gewenste ontwikkelingen.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We stimuleren lopen en fietsen door deze vormen van mobiliteit een prominente rol te geven bij (her)inrichtingen		
2	Het aantal openbare laadpalen sterk uitgebreid		

2.1.3 Circulaire economie

We verbruiken momenteel veel meer grondstoffen dan de aarde duurzaam kan leveren, terwijl de wereldwijde vraag naar grondstoffen blijft toenemen. Deze disbalans is op termijn niet houdbaar. Daarom werkt Nederland toe naar een volledig circulaire economie in 2050, met als tussendoel het halveren van het gebruik van primaire grondstoffen in 2030.

In een circulaire economie worden materialen en producten zoveel mogelijk hergebruikt als grondstof. Hierdoor neemt de afhankelijkheid van nieuwe grondstoffen af of verdwijnt deze zelfs geheel. De landelijke doelstellingen en maatregelen proberen wij op lokaal niveau toepasbaar te maken.

Tot nu toe hebben wij ingezet op drie pijlers:

1. Het verminderen van huishoudelijk afval.
2. Het ondersteunen van bedrijven bij hun transitie naar circulaire bedrijfsvoering.
3. Het circulair inrichten van onze eigen organisatie.

Door de voorgenomen bezuinigingen op de budgetten voor circulariteit, zal onze inzet de komende jaren hoofdzakelijk gericht zijn op het reduceren van huishoudelijk afval. Deze activiteiten kunnen worden voortgezet vanuit het budget van team Afval. De ondersteuning van bedrijven en de verduurzaming van onze eigen bedrijfsvoering komen onder druk te staan.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We zetten de pilot afvalscheiding op basisscholen en het Dongemond College voort		
2	We nemen maatregelen tegen afvaldumping bij hotspots, onder andere het vergroenen van deze hotspots		
3	We blijven aangesloten bij het Circulair Ambachtsnetwerk De Meerwaarde, en nemen in samenwerking met de gemeente Oosterhout en MidZuid actief deel aan circulaire projecten op het gebied van textiel, fietsen en een regionale circulaire hub. Daarnaast stimuleren we meer lokale organisaties om zich aan te sluiten bij dit netwerk		
4	We blijven deelnemen aan de regionale samenwerking met de gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Moerdijk en Oosterhout om lokale en regionale circulaire uitdagingen en kansen in gezamenlijkheid op te pakken en vorm te geven		
5	We blijven het Repair Café onder de aandacht brengen bij inwoners, onder andere via de Afval-app		

2.1.4 Klimaatbestendigheid

Naast bijdragen aan het beperken van klimaatverandering is er ook een noodzaak ontstaan om ons voor te bereiden op het nu al veranderende klimaat. Van snikhete zomers, tot overstromingen in Limburg. Vanuit het Nationaal Deltaprogramma en de Nationale Adaptatiestrategie komt Nederland in beweging om onze leefomgeving aan te passen aan veranderende weers- en landschapsomstandigheden. Wij geven hier invulling aan door ons te focussen op het beperken van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen. Daarnaast streven we naar een betere bodem-, water-, en luchtkwaliteit ten aanzien van het milieu.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Kleinschalige oplossingen zoeken bij klimaatknelpunten		

2	Uitvoering Programma Stedelijk Water		
3	Uitvoeringsagenda Groen, Klimaat en Biodiversiteit		
4	Koppelkansen benutten bij projecten in de openbare ruimte		

3. Door prioritering in de werkzaamheden zal er dit jaar geen uitvoeringsagenda worden opgesteld.

2.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Riolering algemeen In samenwerkingsverband is afgesproken dat een externe trekker wordt aangetrokken. Daarnaast is budget nodig voor het opstellen van de uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie. De externe trekker is structureel. Dit wordt in de meerjarenbegroting een apart ECL nummer. Daarnaast wordt eenmalig budget aangevraagd voor herijking rapportage Blauwalg De Veste (€10.000), opstellen KRW-actieplan en wettelijk verplichting onderzoek leidingen in waterkeringen (€ 15.000).	50.000	N	10.000	N	10.000	N	10.000	N
Riolering algemeen Alle mutaties in de ramingen van de rioolheffing worden geëgaliseerd via de voorziening. Met name de verwachte hogere kosten voor een externe trekker, klimaatsubsidie en de uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie leiden tot een hogere onttrekking uit de voorziening.	88.000	V	24.000	V	24.000	V	24.000	V
Afvalverwijdering Beleid en Algemeen Alle mutaties in de ramingen van de afvalstoffenheffing worden geëgaliseerd via de voorziening. Met name de verwachte lagere opbrengst van de vaste heffing voor een bedrag van € 85.000 in 2026 leidt tot een hogere onttrekking uit de voorziening.	91.000	V	5.000	V	5.000	V	5.000	V
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten De gemeenteraad heeft middels een aangenomen amendement besloten om het vaste tarief van de afvalstoffenheffing voor 2026 niet te indexeren. Het tarief voor het vastrecht van 2026 is hierdoor gelijk gebleven aan het tarief van 2025, met als gevolg dat het totaal aan inkomsten vanuit het vastrecht in 2026 nagenoeg gelijk zal blijven aan dat van 2025. O.B.V. de werkelijke inkomsten 2025 (inclusief een lichte stijging van het aantal aansluitingen/nieuwbouw woningen) moet het bedrag aan vastrecht naar beneden worden bijgesteld. Op het moment zijn we bezig met de evaluatie van het afvalbeleid en de tarieven. Uitkomsten en aanbevelingen vanuit dit onderzoek hebben mogelijk ook invloed op de tarieven voor 2027 en verder. Deze bevindingen zullen later dit jaar aan de gemeenteraad worden voorgelegd.	85.000	N	0	-	0	-	0	-
Algemeen Milieu Voor het uitvoeren van compensatiemaatregelen voor het Natuur Vriendelijk Isoleren (NVI) en het opstellen van het SMP is in 2026 aanvullend budget benodigd (respectievelijk € 30.000 en € 50.000). In de begroting 2026-2029 is hiervoor reeds als dekking geraamd een ontvangst van € 125.000 vanuit het Rijk.	80.000	N	0	-	0	-	0	-
Algemeen Milieu In 2025 zijn we gestart met het herijken van de transitievisie warmte, een deel van de activiteiten en kosten vallen in 2026. Deze verplichting is reeds aangegaan. Het voorstel is dan ook om dit budget mee over te nemen naar 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	65.000	N	0	-	0	-	0	-
Algemeen Milieu In 2025 zijn we gestart met het herijken van de transitievisie warmte, waarvan een deel van de activiteiten en kosten vallen in 2026. De verplichting hiervoor is reeds aangegaan. Dit bedrag vormt een onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	7.000	N	0	-	0	-	0	-

Middelen Klimaatakkoord In 2025 zijn we gestart met het herijken van de transitievisie warmte. De wijkuitvoeringsplannen komen hieruit voort. In 2025 zijn hiervoor geen kosten gemaakt. We verwachten deze kosten in 2026 wel te maken. Het budget voor 2026 is echter wegbezuinigd. Het voorstel is om het budget van 2025 over te hevelen naar 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	30.000	N	0	-	0	-	0	-
Middelen Klimaatakkoord In 2025 ontvingen we eenmalig een bijdrage vanuit de RES voor (toekomstige) kosten die we maken voor o.a. de Regionale Energie Strategie. Het voorstel is om dit budget mee over te nemen naar 2026 en de nog te maken kosten hieruit te betalen. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	22.000	N	0	-	0	-	0	-
Regeling klimaat- en energiebeleid (*) De verhoogde CDOKE uitkering zorgt ervoor dat het volledige team duurzaamheid uit deze uitkering kan worden gefinancierd. Dit betreft het aannemen van 1 extra FTE op duurzaamheid uit de middelen (€ 759.000 in 2026 en € 746.000 vanaf 2027) die we krijgen vanuit het rijk voor klimaat- en energiebeleid. Samen met de bestaande kostenpost van € 442.000 is dit de totale kostenpost voor personeel op klimaat- en energiebeleid. (*) Hierop heeft besispunt 1 sub d. van het raadsvoorstel betrekking.	15.000	N	73.000	N	73.000	N	73.000	N
Regeling klimaat- en energiebeleid (*) Na aftrek van de personeelskosten voor energie- en klimaatbeleid blijft dit bedrag over. Eerder, onder de SPUK-regeling, mochten we hier alleen maar personeelskosten uit dekken. Met de extra beleidsvrijheid die we krijgen door de nieuwe uitkeringsvorm, is het voorstel om dit bedrag te bestemmen voor het uitvoeren van het duurzaamheidsprogramma. (*) Hierop heeft besispunt 1 sub d. van het raadsvoorstel betrekking.	262.000	N	191.000	N	191.000	N	191.000	N
Regeling klimaat- en energiebeleid Het Rijk heeft de CDOKE-uitkering structureel verhoogd naar € 759.000 in 2026 en € 746.000 jaarlijks vanaf 2027. CDOKE staat voor 'capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid'. De financiering vanuit het Rijk is gewijzigd. In de begroting is dit verwerkt als SPUK (Specifieke Uitkering). Formeel heeft dat de vorm van een zogenoemde Decentralisatie Uitkering (DU). Dit soort inkomsten moeten worden verwerkt in het programma waar ze voor zijn. Het Rijk heeft inmiddels besloten om deze bijdrage in de Algemene Uitkering op te nemen. Daarmee wordt het een inkomstenpost in programma 7 en moet de eerder opgenomen inkomstenpost als SPUK in dit programma vervallen. Voor de begroting als geheel blijft er dus nog steeds een voordeel van € 317.000 in 2026 (€ 759.000 minus € 442.000) en € 304.000 vanaf 2027 (€ 746.000 minus € 442.000).	442.000	N	442.000	N	442.000	N	442.000	N
SPUK Lokale Aanpak Isolatie Dit betreft de uitgaven van het, vanuit 2025 overgehevelde resterende bedrag van de SPUK, welke nog over 3 jaar (2026, 2027 en 2028) ingezet mag worden.	1.477.000	N	0	-	0	-	0	-
SPUK Lokale Aanpak Isolatie Dit betreft de inkomsten van het, vanuit 2025 overgehevelde resterende bedrag van de SPUK, welke nog over 3 jaar (2026, 2027 en 2028) ingezet mag worden.	1.477.000	V	0	-	0	-	0	-
SPUK Energiearmoederegeling Dit betreft de uitgaven van het, vanuit 2025 overgehevelde resterende bedrag van de SPUK, welke enkel nog in 2026 ingezet kan worden. Uit te geven aan ondersteunende activiteiten horend bij de isolatiesubsidieregeling (energieadviezen aan huis en activatiedagen).	36.000	N	0	-	0	-	0	-
SPUK Energiearmoederegeling Dit betreft de inkomsten van het, vanuit 2025 overgehevelde resterende bedrag van de SPUK, welke enkel nog in 2026 ingezet kan worden. Uit te geven aan ondersteunende activiteiten horend bij de isolatiesubsidieregeling (energieadviezen aan huis en activatiedagen).	36.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	879.000	N	687.000	N	687.000	N	687.000	N
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	43.000	N	28.000	N	28.000	N	28.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties	922.000	N	715.000	N	715.000	N	715.000	N

2.3 Investerings

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 2 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Toelichting - Besluit
25 Ranonkelstraat/Rijtselaan Riool	965.000	550.000	1.515.000	Extra budget aangevraagd om extra rioolleiding aan te leggen om de afkoppeldoelstelling te kunnen uitvoeren. Besluit: Het investeringsbudget: '25 Ranonkelstraat/Rijtselaan Riool ' te verhogen met € 550.000.

Programma 3 Opgave Mens en Zorg

3.1 Ontwikkelingen

Hieronder treft u het algemene beeld aan van de behaalde resultaten. Deze gaan over de ontwikkelingen in het sociaal domein die u eerder heeft vastgesteld. Deze ontwikkelen in het programma Mens en Zorg bedragen in totaal ca € 600.000 van de ca € 44 miljoen aan totale uitgaven. Door externen in te huren en het eigen personeel in te zetten op andere taken, is het gelukt om zoveel mogelijk positieve resultaten te presenteren. Echter wordt in deze rapportage niet aangegeven hoe de uitvoering presteert, hoe de werkdruk ervaren wordt en welke keuzen er gemaakt worden om te kunnen voldoen aan de wettelijke vereisten. We constateren dat er structureel sprake is van een personeelstekort. Beleidsplannen kunnen relatief goed ontwikkeld worden, maar de uitvoering en implementatie in het sociaal domein staat onder capaciteitsdruk. Daarmee is dit jaar het maximum ook bereikt en zal hier een oplossing voor moeten komen. We willen dit onder uw aandacht brengen, zodat u hier rekening mee kunt houden in uw verdere keuzes en besluitvorming.

3.1.1 Bewust (samen)leven

We richten ons op het versterken van de weerbaarheid en het zelf oplossend vermogen van inwoners: enerzijds door gezonder te leven en waar mogelijk, tijdig te anticiperen op levensgebeurtenissen; anderzijds door het stimuleren van “meer omkijken naar elkaar”. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan op initiatieven vanuit de samenleving. Waar die nog ontbreken stimuleren we die. We zetten daarbij in op een brede aanpak die gericht is op de risicofactoren voor het ontstaan van gezondheidsachterstanden. Er worden concrete initiatieven ontwikkeld en gerealiseerd die zichtbaar zijn in de leefwereld van inwoners en direct positieve maatschappelijke en financiële effecten hebben.

We zorgen dat inwoners (meer) worden uitgedaagd om te bewegen en kiezen voor gezonde opties. We verbeteren de mogelijkheden voor inwoners om elkaar laagdrempelig te ontmoeten, te ontspannen en elkaar te helpen. De ontwikkeling van MFA Hooipolder is hierin een belangrijk initiatief. De businesscase MFA Hooipolder wordt in het voorjaar van 2026 uitgevoerd. Najaar 2026 start dan de planvorming- en procedurefase. Op basis van de juiste variant wordt in de daaropvolgende fase de aanbesteding gestart.

Nr.	Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Beleidsplan Actief Leven vastgesteld door de raad		
2	Wijkplan Raamsdonksveer-Noord opgeleverd		
3	Mogelijkheid 2e huis van de Wijk onderzocht		
4	Actieplan Sociale Basis uitgevoerd		
5	Businesscase MFA Hooipolder gereed mei 2026, najaar 2026 gestart met planvorming- en procedurefase		

6	Beleidsplan Vrijwilligerswerk en vrijwillige inzet in ontwikkeling		
---	--	--	--

1. Wegens uitval van personeel heeft de beleidsvorming voor 'Actief Leven en Vrijwilligerswerk' vertraging opgelopen. waardoor dit niet in 2026 kan worden opgeleverd. Verwacht wordt dat dit beleidsplan aangeleverd wordt in de eerste helft van 2027, onder voorbehoud van te maken keuzes van de nieuwe gemeenteraad.
2. Om de kwaliteit te borgen is besloten om eerst het beleidsplan 'Actief Leven en Vrijwilligerswerk' op te gaan leveren, alvorens een uitvoeringsplan op te gaan stellen. Dit vanwege het feit dat we onze Sociale Basis zorgvuldig verder willen gaan opbouwen.
4. Vanwege personele krapte is het niet mogelijk geweest om dit Actieplan uit te werken. Om dit op te kunnen leveren is minimaal 1 extra fte nodig.
5. Als de businesscase is gerealiseerd, wordt duidelijk of planvorming en procedurefase zal kunnen starten.
6. Met extra inzet wordt dit eind 2026/ begin 2027 gerealiseerd onder voorbehoud van keuzes van de nieuwe gemeenteraad.

3.1.2 Werken met talent

De weg naar participatie in onze gemeente en regio is versnipperd. Dit is een landelijk knelpunt. Het leidt ertoe dat de talenten van inwoners onvoldoende worden aangesproken en zij daardoor minder in staat zijn om zich te ontwikkelen, een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving en/of te voorzien in een eigen inkomen. Participatie vraagt expliciete aandacht op bestuurlijk en strategisch niveau, waarbij regionale samenwerking cruciaal is om het gewenste maatwerk te kunnen leveren. Daarom wordt de arbeidsmarktinfrastructuur hervormd. Vanwege de landelijke hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur komt er een regionaal Werkcentrum West-Brabant voor werkzoekenden, werknemers en werkgevers. Er is een projectorganisatie ingericht voor de realisatie van het Werkcentrum. Er wordt gewerkt aan 1 digitaal loket met locaties in de regio. De WerkgeversServicePunt(WSP)-dienstverlening gaat op in het Werkcentrum. In het regionaal Werkcentrum werken partijen samen om de bestaande middelen optimaal te benutten.

Lokaal leggen we een stevigere verbinding tussen de WMO (begeleiding), participatie en inburgering waardoor een brede participatie en effectievere integratie plaatsvindt. Daarbij zoeken we verbinding met (regionale) partners. Het uitgangspunt hierbij is dat je altijd iets zinvols kunt doen in de gemeente of de regio en dat je dat vooral samen doet met anderen op een toffe plek.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Ontwikkeling van een voorziening voor vrij-toegankelijke dagbesteding		
2	Evaluatie huidig participatiebeleid uitgevoerd als opmaat naar nieuw beleid		
3	Opstellen beleidskader Brede Participatie		
4	Start Werkcentrum West-Brabant		

3.1.3 Gelukkig opgroeien

In gemeente Geertruidenberg hebben we veel jongerenproblematiek die onze aandacht vraagt. Via deze programmalijn willen we een trendbreuk forceren in zowel de beeldvorming over als de omgang met jongeren en gaan we –waar dat kan- jongeren vroegtijdig helpen om grotere problemen te voorkomen en/ of te verminderen. Er wordt extra inzet gepleegd op de gelijke kansen voor kinderen en jongeren. We doen dit vooral ook samen met kinderen, jongeren en hun ouders/verzorgers. We realiseren per 1-1-2027 een nieuw regionaal jeugdstelsel waardoor de ondersteuning eerder, lichter en makkelijker beschikbaar is zodat de oplopende inzet van jeugdzorg wordt geremd. En inwoners en professionals beter accepteren dat hobbels bij het leven horen. Dit vraagt een grote lokale inzet die zich richt op preventie en interne ontschotting waardoor duurzamere oplossingen worden gecreëerd. Op 1-1-2027 starten we met gemeente Drimmelen en onze samenwerkingspartners met het Stevig Lokaal Team (SLT). In de voorbereiding zijn we op 1-1-2025 gestart met de uitvoering van de Proof of Concept voor het SLT. In deze periode onderzoeken we op welke wijze we het SLT verder vorm kunnen geven zodat de omslag op 1-1-2027 zo geleidelijk mogelijk plaatsvindt.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Stevig Lokaal Team/Proof of concept wordt verbreed met alle vormen van jeugdhulp (muv verblijfszorg en jeugdhulp plus)		
2	Jongerenparticipatie is in uitvoering		
3	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) heeft twee succesvolle interventies gerealiseerd		
4	Met huisartsen hebben we een samenwerking over de zorg aan jeugdigen binnen het SLT.et SLT		

1. In het bestuurlijk overleg met alle partners is besloten de uitbreiding van de POC vooral te richten op het collectief aanbod en het themagericht werken. De uitbreiding met alle vormen van jeugdhulp krijgt aandacht in de implementatie van het SLT per januari 2027. Dit is nodig om voldoende bezetting vrij te maken voor een succesvolle implementatie.

4. De samenwerking is in deze fase gebaseerd op informatiedeling. In de implementatiefase van het SLT worden de afspraken concreter, omdat taken en verantwoordelijkheden gekoppeld gaan worden aan functionarissen. Verwachting is dat medio 2027 de samenwerking op het gewenste niveau is.

3.1.4 Financieel zelfredzaam

De bestaanszekerheid komt de komende jaren voor een steeds grotere groep inwoners onder druk te staan. In 2025 heeft de gemeenteraad het beleidsplan financiële zelfredzaamheid vastgesteld. Dit beleidsplan omvat een stevige inhoudelijke basis die richting geeft en samenhang biedt voor meer duurzame aanpakken en oplossingen. Met het nieuwe beleidsplan ondersteunt de gemeente inwoners bij het grip krijgen en houden op hun geldzaken. Het uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen in de samenleving, ook wanneer het financieel even tegenzit.

In het plan staan preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning centraal. De gemeente zet in op betere voorlichting, laagdrempelige hulp en samenwerking met lokale partners. Door financiële problemen bij laagdrempelige inlooppunten bespreekbaar te maken, zoeken mensen eerder hulp.

Daarnaast is er aandacht voor kansengelijkheid voor kinderen, armoedebestrijding en integrale schuldhulpverlening. In de uitvoeringsagenda zijn verschillende acties opgenomen om te ondersteunen bij de bestaanszekerheid als er (te) weinig inkomen in het gezin is om bijvoorbeeld kinderen te laten sporten of om schulden bij inwoners te voorkomen of af te handelen. Deze maatregelen komen in de komende periode tot uitvoering.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Bereik vergroot, meer inwoners maken gebruik van voorzieningen		
2	Acceptatie hulpaanbod/succesvol contact met inwoners		
3	Uitbreiding aanbod preventie		
4	Uitbreiding samenwerking maatschappelijke partners		

1. We zijn eerst de basis van financiële zorgverlening efficiënter en effectiever aan het inrichten, zodat we dadelijk eenvoudig stappen kunnen gaan zetten om de plannen te kunnen realiseren.

2 en 3. In de tweede helft van 2025 is het Beleidsplan financiële zelfredzaamheid vastgesteld, echter hebben we vanwege het tekort aan personele capaciteit nog geen uitvoering kunnen geven aan de ontwikkeling van de uitvoeringsplan.

3.1.5 Vrije inloop

In de programmalijn 'Vrije inloop' werken we volgens de methode van de Omgekeerde toets, waarbij de hulpvraag van de cliënt het uitgangspunt vormt en het te bereiken effect centraal staat. We gaan aan de voorkant breder kijken. Dit houdt in dat we de gehele situatie van de inwoner beter in beeld brengen en dat deze betrokken wordt bij de oplossing van de hulpvraag. We ontwikkelen een integraal wijkteam voor alle leeftijden dat aanwezig is in de kernen. Hierin combineren we de komende jaren de ontwikkeling van de sterke lokale teams/uitvoering Proof of Concept (SLT jeugd domein) en het integraal werken in de basisondersteuning. Met de vaststelling van de integrale verordening sociaal domein in 2025 is een stevige juridische en inhoudelijke basis gecreëerd. De werkwijze wordt stap voor stap doorgevoerd in de dienstverlening aan inwoners. Veelal gebeurt dit indirect via de opdrachten die we geven aan maatschappelijke partners. Hiervoor worden de kaders voor de contractering van die partners aangepast.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	In iedere kern is een vrije inloop beschikbaar voor inwoners		
2	Beleid contractering maatschappelijke partners gereed		

3	Samenwerking met huisartsen is versterkt		
---	--	--	--

3. Door personeelstekort is er vertraging ontstaan. Het overleg met de huisartsen dient nog geïnitieerd te worden. Hiervoor is geen budget nodig.

3.1.6 Transformatie sociaal domein

Transformeren van het sociaal domein naar een houdbare, toekomstbestendige, sociaal-maatschappelijke ondersteuningsstructuur. Inhoudelijk betekent dit een krachtige beweging naar de voorkant waarbij vragen vooral in en met de eigen leefomgeving worden opgepakt. Hierdoor blijven ze klein, wordt zelfredzaamheid versterkt en remmen we het beroep op geïndiceerde individuele voorzieningen. Om het transformatieproces te faciliteren is een focus op data en kostenbeheersing noodzakelijk om te kunnen sturen op maatschappelijke rendement en efficiency. Impactgedreven werken combineert het gebruik van data met wetenschappelijke kennis over de relatie tussen vraagstukken en interventies.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Bouwtekening sociaal domein 2030 gereed		
2	Sturingsmodel gereed, inclusief rapportagetool voor de verschillende stakeholders		
3	Impactgedreven werken toegepast op specifieke onderwerpen		

2. Het sturingsmodel is niet gereed, de rapportagetool voor de verschillende stakeholders wordt in de loop van 2026 verder uitgewerkt, onder voorbehoud van te maken keuzes van de nieuwe coalitie.

3. Onder voorbehoud van te maken keuzes van de nieuwe coalitie, zullen we eind 2026 / begin 2027 onderzoeken welke methodiek passend is in relatie tot het beschikbare budget en de aanwezige bezetting. Om dit te kunnen borgen in het proces is structurele bezetting nodig die beschikt over specialistische kennis.

3.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Huisvesting basisonderwijs Restant bedrag en voorzien bedrag voor 2026 opnemen zoals gevoteerd door de raad. Is dus budgettair neutraal, zie ook mutatie reserves.	87.000	N	0	-	0	-	0	-
Sportbeleid Dit betreffen de kosten voor de uitvoering van de subsidieregeling Valpreventie en worden gedekt uit de SPUK Breed (Gala) middelen.	70.000	V	0	-	0	-	0	-
Sportbeleid Dit betreffen de kosten voor de uitvoering van de subsidieregeling Valpreventie en worden gedekt uit de SPUK Breed (Gala) middelen.	70.000	N	0	-	0	-	0	-

Sportbeleid De opdracht voor het opstellen van het MJOP voor sportvelden en toebehoren is in 2025 reeds goedgekeurd en wordt voortgezet in 2026. Er wordt gevraagd om de resterende budgetten van P3 Opgave Mens en zorg / Advieskosten en Onderzoekskosten te bundelen voor de werkzaamheden in 2026. De werkzaamheden hiervan starten in Q1 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	33.000	N	0	-	0	-	0	-
SPUK Brede regeling (Samenkracht en burgerpart.) Om de hogere kosten voor de beschikking van Surplus te dekken zijn middelen vanuit de SPUK Breed beschikbaar gesteld.	42.000	V	0	-	0	-	0	-
Maatschappelijk werk Er is een hoger bedrag benodigd voor Surplus voor de uitvoering van de taken. Derhalve wordt een hogere beschikking verstrekt aan Surplus. Dekking van deze kosten vindt plaats vanuit beschikbaar gestelde gelden vanuit SPUK Breed.	42.000	N	0	-	0	-	0	-
Inburgering en statushouders De afgelopen jaren wordt jaarlijks te weinig begroot voor de Subsidie van Vluchtelingenwerk. Een structurele verhoging in de begroting is dus noodzakelijk. Let op: in de jaren vanaf 2027 zit hierin een taakstelling die vooralsnog blijft staan.	50.000	N	50.000	N	50.000	N	50.000	N
Opvanglocaties Ontheemden (project De Driehoek) Voor projectontwikkeling is budget nodig. Dekking afkomstig uit Reserve Ontheemden. Dus budgettair neutraal.	25.000	N	0	-	0	-	0	-
Opvanglocaties Ontheemden (project De Driehoek) Voor diverse overige goederen en diensten voor deze opvanglocaties is budget nodig. Dekking afkomstig uit Reserve Ontheemden. Dus budgettair neutraal.	25.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 5 Vrije inloop Implementatie van integraal werken is in 2025 door ziekte en verloop nog niet uitgevoerd zoals beoogd. Budget wordt in 2026 ingezet voor de inhuur t.b.v. opleiding/beleidsregels. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	50.000	N	0	-	0	-	0	-
Eerstelijnsloket Jeugd Om de taken uit te kunnen voeren op regionaal niveau zijn voor 2026 incidenteel extra middelen aangevraagd (o.a. extra opvangplekken). Dit gaat nog in een RIB naar de raad, maar wel alvast opnemen in Turap 2026-1.	47.000	N	0	-	0	-	0	-
PW Inkomen De Pw uitkeringen /IOAW en BBZ zijn vastgesteld op basis van wat nu voorlopig aan BUIG gelden ontvangen gaat worden van de overheid. Dit is een inschatting van de overheid op basis van historische gegevens. We zien ook elk jaar een groei hierin.	679.000	N	679.000	N	679.000	N	679.000	N
PW Inkomen De Pw uitkeringen /IOAW en BBZ en loonkostensubsidies zijn vastgesteld op basis van wat nu voorlopig aan BUIG gelden ontvangen gaat worden van de overheid. Dit is een inschatting van de overheid op basis van historische gegevens. We zien ook elk jaar een groei hierin.	353.000	V	353.000	V	353.000	V	353.000	V

PW Inkomen De Pw loonkostensubsidies zijn vastgesteld op basis wat nu voorlopig aan BUIG gelden ontvangen gaat worden van de overheid. Dit is een inschatting van de overheid op basis van historische gegevens. We zien ook elk jaar een groei hierin.	86.000	N	86.000	N	86.000	N	86.000	N
Bijzondere bijstand Voor de collectieve zorgverzekering was abusievelijk € 10.000 begroot echter was € 45.000 nodig. Vandaar dat het budget met € 35.000 is opgehoogd.	35.000	N	35.000	N	35.000	N	35.000	N
Participatiebudget Geertruidenberg ontvangt € 56.449 (19x € 2.971) extra aan rijksmiddelen voor de bekostiging van de verhoogde begeleidingsvergoeding Beschut werk, welke is bedoeld om gemeenten te compenseren voor de hoge begeleidingsbehoefte van werknemers met een beschutte werkplek. De verwachting is dat deze kosten in 2026 gemaakt zullen worden.	56.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 2 Werken met talent Dit is het budget voor de implementatie van de wetswijzigingen van de Participatiewet die in 2026 en 2027 worden geïmplementeerd. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	35.000	N	0	-	0	-	0	-
Jeugdhulp behandeling Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	67.000	V	0	-	0	-	0	-
Jeugdhulp dagbesteding Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	119.000	V	0	-	0	-	0	-
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	341.000	N	0	-	0	-	0	-
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien. Per saldo betekent dit een gemiddelde stijging van 1,25% ten opzichte van de eerdere begroting.	390.000	N	0	-	0	-	0	-
Jeugdhulp ambulante landelijk Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen	284.000	V	0	-	0	-	0	-

WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.								
Pleegzorg Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien. Per saldo betekent dit een gemiddelde stijging van 1,25% ten opzichte van de eerdere begroting.	34.000	V	0	-	0	-	0	-
Gezinshuizen Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	385.000	V	0	-	0	-	0	-
Verblijfzorg Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	84.000	N	84.000	N	84.000	N	84.000	N
Jeugdzorg plus Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien. Per saldo betekent dit een gemiddelde stijging van 1,25% ten opzichte van de eerdere begroting.	95.000	N	0	-	0	-	0	-
Jeugdhulp begeleiding Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	32.000	N	0	-	0	-	0	-
Beschermd wonen (WMO) In verband verwachte onbenutte middelen, welke jaarlijks door Breda worden teruggestort, en mede op basis van werkelijke terug ontvangen bedragen over voorgaande jaren, wordt de post verhoogd.	50.000	V	50.000	V	50.000	V	50.000	V
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO) Vanwege benodigde inzet voor taken binnen Beschermd wonen is op regioniveau afgesproken dat dit niet meer binnen de regio wordt uitgevoerd maar op gemeentenniveau. Hiervoor was reeds € 48.400 ingeraamd maar dat is o.b.v. recente berekeningen niet toereikend. Er is voor 1 FTE € 90.800 nodig. Deze middelen worden gedekt uit jaarlijkse structureel te verwachten onbenutte middelen op regioniveau, welke door centrumgemeente Breda worden teruggestort aan de gemeenten.	42.000	N	42.000	N	42.000	N	42.000	N
Jeugdbescherming Op basis van de laatst bekende gegevens vanuit WBO Jeugd zijn alle budgetten die vallen onder WBO Jeugd herzien voor het jaar 2026. Per saldo betekent dit een stijging van de kosten voor 2026 van € 115.000. Voor de toelichting op de totale afwijking binnen WBO Jeugd voor het jaar 2026 en enkele structurele afwijkingen wordt verwezen naar de onder (*) opgenomen tabel.	62.000	N	80.000	N	80.000	N	80.000	N
Mens en Zorg PL 3 Gelukkig opgroeien In verband met de continuering van de POC SLT in 2026 wordt verzocht circa de helft van het resterende budget uit 2025 over te hevelen naar 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	50.000	N	0	-	0	-	0	-
Mens en Zorg PL 3 Gelukkig opgroeien In 2025 kon niet meer gestart worden met de begrote activiteiten welke vallen onder Jongerenparticipatie. Deze activiteiten worden naar verwachting uitgevoerd in 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	39.000	N	0	-	0	-	0	-

Algemene begraafplaatsen Er is extra budget aangevraagd voor onderhoud aan de paden van het kerkhof te Geertruidenberg, echter is daarover nog geen besluit genomen. Aangezien het om een besluit over de lange termijn gaat is voor 2026 aanvullend budget nodig en wordt verzocht om overheveling van het budget uit 2025. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	35.000	N	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 3 Mens en Zorg Restant bedrag en voorzien bedrag voor 2026 opnemen zoals gevoteerd door de raad.	87.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000	1.000.000	N	653.000	N	653.000	N	653.000	N
Saldo van de opgavemutaties < 25.000	98.000	N	51.000	N	95.000	N	78.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties	1.098.000	N	704.000	N	748.000	N	731.000	N

(*) Toelichting op afwijkingen binnen kosten WBO Jeugd over 2026:	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Jeugdhulp behandeling	67.000	V						
Jeugdhulp dagbesteding	119.000	V						
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	341.000	N						
Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf (PoC)	390.000	N						
Jeugdhulp ambulante landelijk	284.000	V						
Pleegzorg	34.000	V						
Gezinshuizen	385.000	V						
Verblijfszorg	84.000	N	84.000	N	84.000	N	84.000	N
Jeugdzorg plus	95.000	N						
Jeugdhulp begeleiding	32.000	N						
Jeugdbescherming	62.000	N	80.000	N	80.000	N	80.000	N
Totaalsaldo afwijkingen WBO jeugd	115.000	N	164.000	N	164.000	N	164.000	N

3.3 Investerings

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 3 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Toelichting - Besluit
25 Right-Oh Hybride veld	792.000	20.000	812.000	We moeten de slottermijn aanleg hybrideveld nog van de aannemer ontvangen. Besluit: Het investeringsbudget '25 Right-Oh Hybride veld' te verhogen met € 20.000.

Programma 4 Opgave Wonen

4.1 Ontwikkelingen

4.1.1 Woonruimte naar behoefte

Op basis van demografische ontwikkelingen en de opgelegde taakstelling voor specifieke doelgroepen, creëren we woningruimte naar behoefte. Dit kunnen we op de volgende manieren realiseren:

- nieuwe woningen bouwen;
- niet-woningen transformeren;
- de bestaande woningvoorraad aanpassen.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We stroomlijnen gemeentelijke procedures om woningbouwinitiatieven te stimuleren		

	en te versnellen. In 2026 streven we naar de realisatie van ca. 50 nieuwe woningen (netto)		
--	--	--	--

1. De in de begroting opgenomen indicator van circa 50 nieuwe woningen (netto) in 2026 sluit niet aan bij de actuele uitvoerings- en projectplanning. De gemeentelijke inzet is in 2026 daarom primair gericht op het stimuleren en versnellen van woningbouwinitiatieven, door procedures te stroomlijnen en ontwikkelingen voortvarend te begeleiden in de ambtelijke en bestuurlijke besluitvorming. Op basis van de huidige planning wordt in 2026 een substantiële bouwstart verwacht. Omdat de gemeente hierbij veelal een faciliterende rol vervult, zijn de daadwerkelijke startmomenten mede afhankelijk van externe partijen en kan de uiteindelijke omvang daarvan nog wijzigen.

4.1.2 Verbeteren, bewaken en behouden balans

Balans gaat zowel over het verdelen van de woningvoorraad als over de soorten woningen die we hebben in onze gemeente. We maken gebruik van de mogelijkheid om een percentage van onze woningvoorraad toe te wijzen aan onze eigen inwoners. Bovendien houden we rekening met een evenredige spreiding van doelgroepen zoals de uitstroom beschermd wonen, maatschappelijke opvang en statushouders. Daarnaast houden we bij herstructureren en nieuwbouw de verdeling van verschillende typen woningen en prijsklassen in het oog.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	In anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars wordt het gewenste woningbouwprogramma zoveel mogelijk vastgelegd		
2	In de prestatieafspraken met woningstichting Thuisvester leggen we vast hoe we de verdeling van de woningvoorraad laten aansluiten op de maatschappelijke opgave		

4.1.3 Regie op de woningmarkt

We gaan toe naar een actieve sturing uitvraag aan de voorkant in plaats van toetsing achteraf. De middelen om de regie te pakken zijn bijvoorbeeld:

- waar nodig en/of gewenst inzetten op een actief grondbeleid (te baseren op maatwerk);
- opleggen woningbouwprogramma en –differentiatie via de anterieure overeenkomst.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	In anterieure overeenkomsten en andere afspraken met ontwikkelaars wordt het gewenste woningbouwprogramma zoveel mogelijk vastgelegd		

4.1.4 Ontwikkelingen in samenspraak met inwoners en stakeholders

Bij alle nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wonen worden inwoners betrokken. Op deze manier creëren we draagvlak en voelen inwoners zich betrokken en gehoord.

Op het abstracte niveau (gemeentebreed) is de gemeente daarbij aan zet vanuit de opgave. Per locatie gebeurt dit via de omgevingsdialoog die is gebaseerd op de door de gemeenteraad vastgestelde notitie burgerparticipatie. In het eerste geval is de gemeente de regisseur; in de tweede situatie is de gemeente toetsend.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We wijzen ontwikkelaars op het voeren van een omgevingsdialoog ongeacht of deze verplicht is		

4.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V.N
Ruimtelijke Beleid De advieskosten in het kader van de LIOR worden grotendeels gemaakt in 2026. Hiervoor is reeds een verplichting aangegaan. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	23.000	N	0	-	0	-	0	-
Volkshuisvesting In verband met het beroepschrift omtrent het besluit van de Minister van Asiel en Migratie op ons bezwaar over de herverdeling van het aantal asielopvangplaatsen wordt verwacht circa € 30.000 aan kosten te moeten maken voor de werkzaamheden van onze advocaat. Ter dekking wordt eenzelfde bedrag onttrokken uit de vrije algemene reserve.	30.000	N	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000 Opgave 4 – Wonen	53.000	N	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties < 25.000 Opgave 4 – Wonen	11.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties Opgave 4 – Wonen	64.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N

4.3 Investerings

In programma 4 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 5 Opgave Economie en Toerisme

5.1 Ontwikkelingen

5.1.1 Verbeteren vestigingsklimaat

Om te komen tot een verbetering van het vestigingsklimaat in de gemeente richten we ons op de thema's toekomstbestendige bedrijventerreinen en ondernemerschap.

We leggen de focus bij het toekomstbestendig maken van bedrijventerrein Dombosch door kwaliteitsverbetering van het verblijfklimaat, we bevorderen de samenwerking tussen bedrijven op bedrijventerreinen Pontonnier/Dombosch en gaan onderzoeken of een energiehub op een bedrijventerrein realiseerbaar is. We ondersteunen Geertruidenberg Maritiem met het uitvoeren van het maritiem programma.

Ondernemers die starten staan we bij met een ondersteuningsaanbod dat opgezet wordt met lokale ondernemers. En we organiseren een netwerkbijeenkomst (Connecting Event) voor ondernemers.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Op Pontonnier en Dombosch 2 realiseren we een samenwerkingsvorm tussen ondernemers passend bij de behoefte van de ondernemers op die terreinen		
2	We hebben een onderzoekstraject doorlopen of een energiehub haalbaar is		

3	Bij groot onderhoud van wegen op het bedrijventerrein koppelen we gelijktijdig het vergroenen/verduurzamen van het gebied		
4	Voor ondernemers organiseren we het Connecting Event		
5	We organiseren voor starters een startersprogramma		

5.1.2 Circulaire, duurzame & innovatieve economie

We ondersteunen het bedrijfsleven bij projecten die bijdragen aan een circulaire en duurzame economie. Dit kan op verschillende thema's zijn zoals energie infrastructuur, het vergroenen van de bedrijfsomgeving of reststromen omvormen tot grondstoffen.

Samen impact maken om de duurzaamheid concreet vorm te geven vinden we belangrijk. Door de Groene Pluim aan een lokaal bedrijf uit te reiken willen we een koploper in de schijnwerpers zetten.

Nr.	Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We ondersteunen en faciliteren pilotprojecten (gericht op bijvoorbeeld energie, vergroenen, reststromen en innovatie)		
2	In 2026 reiken we een Groene Pluim aan een lokaal bedrijf uit		

5.1.3 Gastvrij naar bezoekers

Het overnachtingsaanbod in de gemeente breidt zich verder uit. Rijksmonumenten de Watertoren en De Schattelijjn worden omgevormd naar een hotel. De opening van Postillion Hotel Breda-Biesbosch is voorzien in 2026, hiermee komen er 150 kamers bij. Het theaterhotel volgt later.

Om het toeristisch aanbod te versterken zetten we in op het realiseren van een toeristisch overstappunt en voeren we projecten uit om het Halvezolenlijntje beter beleefbaar te maken. Ook doen we onderzoek naar subsidiemogelijkheden voor uitvoering van het inrichtingsplan Plassengebied en de haalbaarheid van een toeristisch investeringsfonds.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We realiseren een toeristisch overstappunt in de gemeente		
2	We onderzoeken of het haalbaar is om een toeristisch investeringsfonds te realiseren met (een gedeelte van) de inkomsten vanuit toeristenbelasting		
3	Om het inrichtingsplan Plassengebied uit te kunnen voeren, doen we onderzoek naar subsidiemogelijkheden		
4	In het kader van de Halvezolenlijn wordt een aantal projecten uitgevoerd om de voormalige spoorlijn beter beleefbaar te maken		
5	We gaan na of we kunnen aansluiten bij de pilot van de gemeente Drimmelen: Het Biesboschvaantje (om het onderhoud van de aanmeervoorzieningen in de Biesbosch door derden te laten financieren)		
6	We organiseren een netwerkbijeenkomst voor evenementenorganisaties		
7	Met de samenwerkende gemeenten binnen Theek 5 gaan we een convenant aan om de toekomstbestendigheid en de efficiency van het bibliotheekwerk te verbeteren		

5.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Economisch beleid Dit betreft de subsidie haalbaarheidsonderzoek Energiehub Dombosch, welke ingezet mag worden tot 1 mei 2026. Resterende middelen derhalve mee overnemen naar 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000 Opgave 5 – Economie en Toerisme	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties < 25.000 Opgave 5 – Economie en Toerisme	6.000	N	4.000	V	5.000	V	14.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties Opgave 5 – Economie en Toerisme	66.000	N	4.000	V	5.000	V	14.000	N

5.3 Investeringsen

In programma 5 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 6 Opgave Bestuur en Dienstverlening

6.1 Ontwikkelingen

6.1.1 Klaar voor de toekomst

Het aantal wettelijke taken bij gemeenten is in de afgelopen jaren sterk gestegen. Dit is ook zichtbaar in de groei die de gemeentelijke organisatie heeft doorgemaakt; van 124 fte in 2013 naar 195 fte in 2026. Ook zien we als gemeente dat de complexiteit van de samenleving en de maatschappelijke opgaven toeneemt. Het aanpakken van uitdagingen binnen de bestaande werkwijzen en organisatorische structuren werkt niet meer als vanzelfsprekend. Het is noodzakelijk om ook in de toekomst wendbaar en flexibel te blijven, om focus te houden op het realiseren van politiek-bestuurlijke en maatschappelijke ambities en om de juiste keuzes te maken voor inwoners. Daarom heeft het college opdracht gegeven om de organisatie te herijken. Het gaat daarbij om de implementatie van het programmatisch werken, het realiseren van een kwalitatieve doorontwikkeling en het organiseren van een passende organisatiestructuur. Een versterking van de organisatie vraagt om een structurele investering in formatie. Daarbij is door de krapte op de arbeidsmarkt het investeren in het werven en behouden van medewerkers met de juiste competenties cruciaal.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Implementatie organisatieplan In 2025 is het organisatieplan opgeleverd. In dit organisatieplan staan de visie op de organisatie, de sturing en inrichting processen beschreven. Voor 2026 zullen we verder werken aan implementatie van dit plan.		
2	Versterken formatie De ontwikkeling van de organisatie vraagt om versterking van de formatie. Deze functies op het gebied van o.a. sport, Wet open overheid, privacy en HR zijn opgenomen in deze begroting. Tegelijkertijd benutten we kansen voor meer efficiency, zodat middelen optimaal worden ingezet. Ook in 2026 investeren we in het aantrekken van de juiste mensen. We investeren in onze medewerkers door opleidingen en		

	trainingen. Het HR beleid is gericht op het aantrekken en behouden van medewerkers.		
--	---	--	--

1. In april 2025 is een structuurinterventie doorgevoerd, gebaseerd op een indeling in drie domeinen en programmatisch werken. In het organisatieplan werden focuspunten voor de verdere doorontwikkeling van de organisatie benoemd, echter door diverse wisselingen in management en bestuur, is de uitwerking en implementatie vertraagd. Hoewel de basis is gelegd, is doorontwikkeling van de organisatie een opgave die in belangrijke mate wordt doorgetrokken naar 2026. Inmiddels is - na het vertrek van de adjunct directeur- een kwartiermaker benoemd. Onder leiding van de gemeentesecretaris en sámen met het MT zal een plan worden opgesteld en opgepakt.

2. Hoewel eerder overeengekomen formatieve uitbreidingen zijn gerealiseerd, staat de organisatie onverkort onder druk. Dit komt mede voort uit hoge doorstroom en inhuurpercentage. Ook het onderzoeksrapport Van de Laar (Aan de grens) geeft aan dat hier nog aandacht nodig is. In het doorontwikkelplan wordt nadrukkelijk aandacht gegeven aan de strategische personeelsplanning (SPP). Tegelijkertijd willen we investeren in een beter inzicht en overzicht in de formatie en uitnutting personele budgetten. Beter stuurinformatie is gewenst en noodzakelijk. Ook verwachten we optimalisaties te kunnen behalen uit verslimmen van onze werkprocessen en systemen.

6.1.2 Betrouwbaar, toegankelijk en inclusief

We stellen samen met de gemeenteraad regels vast over burgerparticipatie we verstevigen de relatie tussen college en gemeenteraad. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten we investeren in dataverzameling en monitoring.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Heldere taal We willen graag dat inwoners heldere brieven of andere communicatiemiddelen van ons ontvangen. In 2025 zijn we gestart met het project heldere taal. Inwoners krijgen de mogelijkheid om onduidelijke brieven of andere communicatie terug te sturen naar de gemeente. Eind 2025 evalueren we de pilot en besluiten we of we hiermee doorgaan in 2026.		

6.1.3 Kwaliteit, professionaliteit en continuïteit van onze dienstverlening

We zetten onze inspanningen van de afgelopen jaren voort om de kwaliteit en professionaliteit van onze dienstverlening te continueren en te verbeteren.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie Financiën
1	Implementatie Wet Open Overheid (WOO) Als overheid communiceren we proactief waardoor inwoners en ondernemers meer zicht krijgen op het handelen van de gemeente. In dat kader heeft al een nulmeting en bepaling van het ambitieniveau (basis) plaatsgevonden en is er invulling gegeven aan de eerste tranches van de invoering van de wet. In 2026 geven we daar nadere uitvoering aan en zal een volgende tranch verplicht worden. We geven hier uitvoering aan zodat we blijven voldoen aan de WOO.		
2	Software burgerzaken We starten een inkooptraject voor software om burgerzakenprocessen naar de toekomst toe te kunnen blijven		

	ondersteunen. Hiermee waarborgen we een goede dienstverlening aan onze inwoners en blijven we aansluiten bij de technologische mogelijkheden.		
3	Servicenormen In 2025 is gestart met de inventarisatie en de voorbereidingen hiervoor. Later in 2025 wordt gestart met het opstellen hiervan en in 2026 worden deze vastgesteld.		
4	Nieuwe gemeentelijke website Het contact met onze inwoners en ondernemers vindt plaats via diverse kanalen, waaronder digitaal via de gemeentelijke website Geertruidenberg.nl. De website is voor inwoners en ondernemers het belangrijkste online dienstverleningskanaal. We willen graag dat het kanaal aansluit bij de behoeften van onze inwoners en ondernemers. Hiervoor hebben we in 2025 de webvisie vernieuwd. Eind 2025 starten we met de aanbesteding voor een nieuwe website. In 2026 starten we met de implementatie van een nieuwe website. Deze website gaat eind 2026 live.		
5	Nieuw intranet Het contract met onze huidige leverancier voor ons intranet loopt af. In 2026 treffen we de voorbereidingen voor een nieuw intranet.		

2. In verband met problemen in personele bezetting is er vertraging opgetreden. De planning is nog haalbaar maar afhankelijk of we tijdig kwalitatief goede mensen kunnen vinden.

3. Is uitgesteld omdat we eerste de basis op orde moeten brengen. Dit wordt opgenomen in het ontwikkelplan (zie toelichtingen in 6.1.1).

6.1.4 Klantgerichtheid, we zijn dichtbij en weten wat er speelt

Inwoners en ondernemers zijn voor de dienstverlening afhankelijk van de gemeente. We stemmen onze dienstverlening af op onze inwoners en ondernemers. We zijn een open en bereikbare gemeente.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	Vanaf 25 april 2025 is het gemeentehuis op vrijdagmiddag gesloten. Hierdoor verbeteren we, gelet op het beperkte bezoekersaantal en het beperkte aantal telefonische contacten, ons niveau van dienstverlening door medewerkers van de ontvangstbalie in te zetten op het piekmoment, de maandagochtend. De wachttijden lopen hierdoor aan de balie en aan de telefoon minder op.		

6.1.5 Betrekken inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij zaken, we doen het samen

We hebben samen met de gemeenteraad regels vastgesteld over burgerparticipatie. We zetten sterker in op onze communicatie naar buiten. We investeren in dataverzameling en monitoring.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
-----	---------------------	----------------------	----------------------

1	Klachtenafhandeling We monitoren klachten en bezwaarschriften en gaan op zoek naar verbetering. Het proces van klachtafhandeling wordt afgestemd op de ingezette doorontwikkeling van de organisatie.		
2	Burgerparticipatie We zetten communicatie in om inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners te informeren over hoe, waar en wanneer ze kunnen participeren bij (belangrijke) onderwerpen die spelen in de gemeente. Samen kunnen we ervoor zorgen dat onze doelgroepen zich gehoord en betrokken voelen bij wat er speelt in de gemeente. Het Relevant Gesprek wordt bij burgerparticipatietrajecten standaard gebruikt conform de gemaakte afspraken met de gemeenteraad.		

2. In veel trajecten wordt het Relevant Gesprek toegepast. Bij grotere of complexere projecten wordt hiervoor vaak SIR als extern bureau ingeschakeld om het proces te begeleiden. Voor jongerenparticipatie is een ander gespecialiseerd bureau ingezet. Ook daar blijft het Relevant Gesprek echter het leidende instrument, conform de afspraken met de gemeenteraad. Een belangrijk aandachtspunt is om zicht te houden op de input van stakeholders. Door personele wisselingen of overdrachten raakt deze input soms op de achtergrond, waardoor stakeholders zich niet altijd herkennen in later gepresenteerde plannen.

6.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
College van Burgemeester en wethouders Het betreffende onderzoek loopt door in 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	27.000	N	0	-	0	-	0	-
Regionale samenwerking De bijdrage van het RWB voor 2026 ligt uiteindelijk hoger dan verwacht. Derhalve bijdragen. Voor 2027 en latere jaren is nog onbekend wat de ontwikkelingen gaan doen. Verwachting is dat activiteiten afgestoten gaan worden naar Baronie, maar onbekend is nog wat dat gaat doen met de bijdrages (van beide GR'en).	27.000	N		-		-		-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000 Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	54.000	N	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties < 25.000 Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	13.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	67.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N

6.3 Investerings

In programma 6 zijn geen wijzigingen in de investeringen.

Programma 7 Opgave Financiën en Organisatie

7.1 Ontwikkelingen

7.1.1 Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd

Lastendruk is in balans met de ambities die vanuit alle opgave zijn geformuleerd.

Nr.	Resultaten in 2026:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	In 2026 zijn alle raadsvoorstellen met financiële consequenties voorzien van een begrotingswijziging. Deze wijziging is als concept wijziging in het financiële systeem ingevoerd.		

7.1.2 Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren

Inwoners en partners hebben inzicht in de wijze waarop wij conform wet- en regelgeving onze middelen besteden en de mate waarin we de doelen realiseren.

Nr.	Resultaten in 2025:	Realisatie voortgang	Realisatie financiën
1	We borgen de ingezette koers bij de voor- en najaarsnota in het rapporteren op zowel de feitelijke als de financiële voortgang.		

7.2 Afwijkingen reguliere taken

In onderstaande tabel worden de belangrijkste afwijkingen op de meerjarenbegroting 2026-2029 toegelicht. In beginsel worden afwijkingen toegelicht wanneer het bedrag groter is dan € 25.000. Indien er sprake is van afwijkingen lager dan € 25.000 maar van politiek bestuurlijke importantie worden deze afwijkingen eveneens toegelicht.

Afwijkingen lager dan € 25.000, zuiver administratieve mutaties of budgettair neutrale mutaties, zijn wel opgenomen in de begrotingswijziging.

Omschrijving	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Overhead Bestuursondersteuning college van B&W In 2025 is het geplande klanttevredenheidsonderzoek 'Waar staat je gemeente' uitgesteld naar 2026. Het gehele budget dient over te gaan naar 2026 t.b.v.de uitvoering van het onderzoek. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	40.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead Personeel De werkzaamheden zijn later gestart dan gepland en lopen door in 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	49.000	N	0	-	0	-	0	-

Overhead Personeel Structurele verhoging om te voldoen aan wettelijke verplichtingen en toenemende veiligheidsrisico's, waarbij bovendien een extra interventieteam op de gemeentewerf is ingericht.	35.000	N	35.000	N	35.000	N	35.000	N
Overhead Personeel Wettelijke verplichting uitruil IKB Duoschuld en vakbondscontributie.	41.000	N	41.000	N	41.000	N	41.000	N
Overhead Personeel Vanuit de organisatie is het verzoek gekomen om voor moeilijk en langdurig openstaande functies externe bureaus in te schakelen; dit betreft vooralsnog geen structurele oplossing. Het extra budget wordt ingezet voor maximaal drie vacatures in 2026.	55.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead Personeel De implementatie van Youforce betreft een tweejarig project voor 2025 en 2026, waarvan het overgrote deel van de kosten in 2026 zal komen te vallen. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	320.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead ICT Per abuis zijn deze structurele kosten in de begroting 2026-2029 niet structureel doorgevoerd, betreft extra kosten xxlnc, SIM, en BCT.	100.000	N	100.000	N	100.000	N	100.000	N
Overhead ICT In 2025 kon niet gestart worden met het onderzoek vanwege capaciteitstekorten. Het onderzoek zal in 2026 uitgevoerd worden. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	50.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead DIV In 2025 is incidenteel een start gemaakt met de opschoning van de netwerkschijven in het kader van het project "Verbeteren informatiehuishouding". Deze werkzaamheden vloeien voort uit wettelijke verplichtingen, waaronder de uitkomsten van het KPI-onderzoek van de archivaris en het toezicht door de provincie. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	26.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead I&A Niet alle werkzaamheden werden in 2025 afgerond. Afronding van de implementatie loopt door in 2026. Dit is onderdeel van de budgetoverhevelingen 2025.	62.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead Dienstverlening Integrale Advisering Binnen het team HRM is de behoefte groot om actief aan de slag te gaan met het verkrijgen van inzicht op wat voor wijze zo effectief mogelijk kan worden samengewerkt met zowel het eigen team als de omgeving en welk leiderschap dat ondersteunt. Omdat de HR-functie als een rode draad door de organisatie loopt bestaat de noodzaak om direct te starten met dit traject om de andere organisatieonderdelen geen nadelig effect te laten ervaren van de samenwerking die aandacht behoeft. De wens is dan ook om een Swot-analyse te laten maken door een objectieve onafhankelijke partij (verwachte kosten: € 5.940). Een Swot-analyse is immers prima toe te passen op teamniveau en heeft als doel inzicht te verkrijgen in de kwaliteiten van het team en de omgeving waarin het team actief is. Vervolgens worden vanuit de SWOT-analyse een overzicht gemaakt welke verbetermaatregelen genomen kunnen worden. Hieronder valt het verwerven van de benodigde capaciteit om het gewenste leiderschap vorm te geven.	63.000	N	0	-	0	-	0	-
Overhead Directie Om de organisatie duurzaam in staat te stellen haar maatschappelijke en bestuurlijke opgaven goed te blijven uitvoeren, is gestart met een traject van organisatieontwikkeling. Dit traject richt zich op het versterken van leiderschap, samenwerking, prioritering en het vergroten	75.000	N	0	-	0	-	0	-

van de wendbaarheid van de organisatie. De inzichten uit medewerkerssessies en managementsessies worden de komende periode vertaald naar een meerjarig ontwikkelprogramma voor de organisatie. Naast structurele verbeteringen wordt nadrukkelijk ook gekeken naar concrete verbeteringen op korte termijn ("quick wins") die direct bijdragen aan een beter werkende organisatie en verlichting van ervaren werkdruk. Voor de uitvoering van deze veranderopgave is aanvullende ondersteuning nodig. Het budget wordt ingezet voor gerichte interventies die bijdragen aan een toekomstbestendige organisatie, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Begeleiding van organisatie- en team ontwikkeltrajecten • Ondersteuning van leiderschaps- en samenwerkingsontwikkeling • Procesbegeleiding bij organisatie brede sessies en verbetertrajecten • Inzet van externe expertise bij specifieke organisatievraagstukken • Ondersteuning bij implementatie van organisatieverbeteringen • Realisatie van eerste quick wins die voortkomen uit medewerkers- en managementsessies. Het budget wordt flexibel ingezet, afhankelijk van de prioriteiten die gedurende het traject naar voren komen. Binnen de bestaande begroting is € 27.000 beschikbaar voor ontwikkeltrajecten. Voorgesteld wordt om aanvullend € 48.000 beschikbaar te stellen voor organisatieontwikkeling. Hiermee komt het totale beschikbare budget in 2026 uit op € 75.000. Het budget wordt ondergebracht bij de directie en wordt ingezet voor organisatie brede ontwikkelinterventies.								
Overhead Directie Betreft dekking van vanuit 2025 overgehevelde bedrag voor onderzoekskosten vanuit het budget van B&W voor een bedrag van € 27.000.	27.000	V	0	-	0	-	0	-
Overhead G.geb. Gemeentehuis De WOZ aanslagen worden sinds 2025 niet meer opgelegd conform de verordening. Dit heeft ook effect op de op de ontvangsten uit OZB.	28.000	V	28.000	V	28.000	V	28.000	V
Onroerende Zaakbelastingen eigenaren niet woningen Het niet meer opleggen van de OZB-aanslag voor het gemeentehuis (conform verordening) heeft als effect dat er zowel minder lasten zijn als minder opbrengsten. Per saldo geen effect.	28.000	N	28.000	N	28.000	N	28.000	N
Uitkering gemeentefonds Vanuit de septembercirculaire. Let op: hierin zit € 759.000 voor CDOKE gelden voor het jaar 2026 en € 746.000 voor de jaren vanaf 2027, zie ook regel hieronder. Het resterende saldo heeft voor de meeste jaren nagenoeg geen effect.	63.000	N	21.000	V	200.000	N	15.000	N
Uitkering gemeentefonds Het Rijk heeft de CDOKE-uitkering voor 2026 verhoogd naar € 759.000 en vanaf 2027 structureel verhoogd naar € 746.000 per jaar. We ontvangen dit bedrag voor 2026 via een decentrale uitkering. Vanaf 2027 kan dit of een DU of een BFU worden, maar naar verwachting wel (blijvend) vanuit het gemeentefonds. Om die reden wordt de SPUK naar nul gebracht en de algemene uitkering / gemeentefonds structureel verhoogd met € 746.000. Per saldo geen effect dus.	759.000	V	746.000	V	746.000	V	746.000	V
Uitkering deelfonds sociaal domein Dit betreft een hogere ontvangst vanuit de septembercirculaire.	54.000	V	58.000	V	121.000	V	0	-
Algemene uitgaven en inkomsten Dit betreft een vanuit het Rijk opgenomen stelpost inzake de LBV en LBV Plus (Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties). In 2025 is daar geen gebruik van gemaakt, maar mogelijk kan hier in 2026 nog aanspraak op gemaakt worden.	37.000	N	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Betreft een onttrekking uit de reserve ontheemden voor de dekking van Planontwikkelingskosten.	25.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Betreft een onttrekking uit de reserve ontheemden voor de dekking van overige leveringen en diensten.	25.000	V	0	-	0	-	0	-
Mutaties reserves opgave 7 Financiën In verband met het beroepschrift omtrent het besluit van de Minister van Asiel en Migratie op ons bezwaar over de	30.000	V	0	-	0	-	0	-

herverdeling van het aantal asielopvangplaatsen wordt verwacht circa € 30.000 aan kosten te moeten maken voor de werkzaamheden van onze advocaat. Ter dekking wordt dit bedrag onttrokken uit de vrije algemene reserve.								
Mutaties reserves opgave 7 Financiën Betreft het saldo van de nu opgenomen overhevelingen vanuit 2025 welke zijn benoemd of opgegeven in de retour ontvangen exceluitvragen voor Turap 2026-1.	1.410.000	V	0	-	0	-	0	-
Saldo van de opgavemutaties > 25.000 Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	1.315.000	V	649.000	V	491.000	V	555.000	V
Saldo van de opgavemutaties < 25.000 Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	116.000	N	151.000	N	1.672.000	N	3.183.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	1.199.000	V	498.000	V	1.181.000	N	2.628.000	N

Budget organisatieontwikkeling 2026

Organisatieontwikkeling 2026: Grenzen verleggen

Door gemeentesecretaris, kwartiermaker en MT wordt gewerkt aan een plan om de organisatie te versterken en verslimmen, langs vier programmalijnen:

- Sterk MT/ leiderschapsontwikkeling
- Inzicht en overzicht ('waar willen we op sturen?')
- Processen en systemen ('hoe werken we zo slim mogelijk?') en
- Strategische personeelsplanning (SPP; 'hoe ziet aantrekkelijk werkgeverschap er uit?')

Binnen de bestaande begroting is € 27.000 beschikbaar voor ontwikkeltrajecten. Voorgesteld wordt om aanvullend € 48.000 beschikbaar te stellen voor organisatieontwikkeling in 2026. Een aanvraag voor en onderbouwing van ontwikkelbudget in 2027 zullen we meenemen in de begroting 2027.

Het budget wordt ondergebracht bij de directie en ingezet voor gerichte interventies die bijdragen aan een toekomstbestendige organisatie, zoals: |

- Inzet van externe expertise bij specifieke organisatievraagstukken (bv processen uitwerken);
- Realisatie van eerste **quick wins** die voortkomen uit medewerkers- en managementsessies;
- Team- en leiderschapsontwikkeling (heidag/ teambegeleiding) en
- Investering in systeemoptimalisaties/ inrichting van nieuwe modules.

7.3 Investeringsbudget

In de volgende tabel zijn de mutaties op de investeringen van programma 7 opgenomen.

Investeringsbudget omschrijving	Begroot	Wijziging	Nieuw begroot	Toelichting - Besluit
20 - 22 Ontvangstruimte	383.000	10.000	393.000	Doordat de aannemer de opdracht heeft teruggegeven zijn we opzoek gegaan naar een andere aannemer. Hierdoor is vertraging ontstaan en zijn de werkzaamheden duurder uitgevallen. Besluit: Het investeringskrediet '20 - 22 Ontvangstruimte' te verhogen met € 10.000.
25 ESX hosts tbv VDI, iedere 5 jaar	52.250	-52.250	0	Het krediet '25 ESX hosts tbv VDI, iedere 5 jaar' en krediet '25 SAN tbv servers en VDI hosts/ opslag' worden samengevoegd tot één (nieuw) krediet van €94.050 dit zal gebruikt worden voor vervanging servers (hosts). Besluit: Krediet afsluiten en samenvoegen tot één nieuw krediet van € 94.050.
25 SAN tbv servers en VDI hosts/ opslag	41.800	-41.800	0	Het krediet '25 ESX hosts tbv VDI, iedere 5 jaar' en krediet '25 SAN tbv servers en VDI hosts/ opslag' worden samengevoegd tot één (nieuw) krediet van €94.050 dit zal gebruikt worden voor vervanging servers (hosts). Besluit: Krediet afsluiten en samenvoegen tot één nieuw krediet van € 94.050.

26 Vervanging servers (hosts)	0	94.050	94.050	Dit nieuwe krediet beschikbaar te stellen voor de vervanging servers (hosts). Besluit: Krediet aanmaken en verhogen met € 94.050 dit wordt gedekt uit de vrijvallende kredieten van '25 ESX hosts tbv VDI, iedere 5 jaar' en '25 SAN tbv servers en VDI hosts/opslag'.
26 Ipads raad	20.900	10.000	30.900	De verhoging is nodig in verband met de aanschaf van nieuwe tablets voor de raad. Het betreft de aanschafkosten, die over 4 jaar worden afgeschreven. Besluit: Het investeringskrediet '26 Ipads raad' te verhogen met € 10.000.

3.2 Reserves en voorzieningen

In onderstaande tabellen wordt een resumé van de mutaties van de reserves en voorzieningen weergegeven zoals in deze Turap 2026-1 zijn opgenomen. Een storting in de reserve is een Nadeel voor het exploitatiesaldo. Een onttrekking uit een reserve is een Voordeel. Voor de stortingen en onttrekking uit een voorziening wordt dezelfde codering gebruikt.

De onderstaande tabel is uit het oogpunt van de reserve, een storting in de reserve is een Voordeel voor de reserve. Een onttrekking uit de reserve is een Nadeel voor de reserve.

Pr.	Reserve	2026	V/N	2027	2028	2029
1	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2026-2029 onttrekking ter dekking t.b.v. natuurpark de Donge.	145.000	N			
1	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2026-2029 onttrekking ter dekking t.b.v. projectleider A27.	138.000	N			
3	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2026-2029 dekking voor haalbaarheidsonderzoek scholeneiland.	87.000	N			
7	Vrije Algemene Reserve, mutaties incidenteel begrotingssaldo 2026-2029 ontheemden.	80.000	N			
7	Inbrengen van positief saldo van primitieve begroting 2026.	9.000	V			
1 t/m 7	Vrije Algemene Reserve, inbreng incidenteel begrotingssaldo 2026-2029 onttrekking voor overheveling vanuit jaarrekening 2025.	1.410.000	N			

Pr.	Voorziening	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
2	Voorziening afvalstoffenheffing egalisatie lasten afvalverwijdering.	91.000	V	5.500	V	4.600	V	4.600	V
2	Voorziening riolering, salderen van lasten met voorziening.	88.000	V	24.000	V	24.000	V	24.000	V

3.3. Recapitulatie afwijkingen programma's

3.3 Recapitulatie afwijkingen programma's

Saldo van de opgavemutaties > 25.000	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	499.000	N	10.000	V	10.000	V	10.000	V
Opgave 2 – Duurzaamheid	879.000	N	686.000	N	687.000	N	687.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	1.000.000	N	653.000	N	653.000	N	653.000	N
Opgave 4 – Wonen	53.000	N	0	-	0	-	0	-
Opgave 5 – Economie en Toerisme	60.000	N	0	-	0	-	0	-
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	54.000	N	0	-	0	-	0	-
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	1.315.000	V	649.000	V	491.000	V	555.000	V
Totaal Saldo van de opgavemutaties > 25.000	1.230.000	N	680.000	N	839.000	N	775.000	N

Saldo van de opgavemutaties < 25.000	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	82.000	N	26.000	N	26.000	N	26.000	N
Opgave 2 – Duurzaamheid	43.000	N	28.000	N	28.000	N	28.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	98.000	N	51.000	N	95.000	N	78.000	N
Opgave 4 – Wonen	11.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N
Opgave 5 – Economie en Toerisme	6.000	N	4.000	V	5.000	V	14.000	N
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	13.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	116.000	N	151.000	N	1.672.000	N	3.183.000	N
Totaal Saldo van de opgavemutaties < 25.000	369.000	N	256.000	N	1.820.000	N	3.333.000	N

Totaal Saldo van alle opgavemutaties	2026	V/N	2027	V/N	2028	V/N	2029	V/N
Opgave 1 – Leefbaarheid	581.000	N	16.000	N	16.000	N	16.000	N
Opgave 2 – Duurzaamheid	922.000	N	715.000	N	715.000	N	715.000	N
Opgave 3 – Mens en Zorg	1.098.000	N	704.000	N	748.000	N	731.000	N
Opgave 4 – Wonen	64.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N
Opgave 5 – Economie en Toerisme	66.000	N	4.000	V	5.000	V	14.000	N
Opgave 6 – Bestuur en Dienstverlening	67.000	N	2.000	N	2.000	N	2.000	N
Opgave 7 – Financiën en Bedrijfsvoering	1.199.000	V	498.000	V	1.181.000	N	2.628.000	N
Totaal Saldo alle opgavemutaties	1.599.000	N	937.000	N	2.659.000	N	4.108.000	N

